

SEJM
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
VIII kadencja
Prezes Rady Ministrów
RM-10-194-18

Druk nr 3135
Warszawa, 27 grudnia 2018 r.

Pan
Marek Kuchciński
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku

Na podstawie art. 118 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. przedstawiam Sejmowi Rzeczypospolitej Polskiej projekt ustawy

- o ratyfikacji Umowy między Rzeczpospolitą Polską a Królestwem Danii w sprawie rozgraniczenia obszarów morskich na Morzu Bałtyckim, podpisanej w Brukseli dnia 19 listopada 2018 r.

W załączeniu przedstawiam także opinię dotyczącą zgodności proponowanych regulacji z prawem Unii Europejskiej.

Jednocześnie informuję, że do prezentowania stanowiska Rządu w tej sprawie w toku prac parlamentarnych zostali upoważnieni Minister Spraw Zagranicznych, Minister Spraw Wewnętrznych i Administracji oraz Minister Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej.

Z poważaniem

(-) Mateusz Morawiecki

W imieniu Rzeczypospolitej Polskiej
PREZYDENT RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

podaje do powszechnej wiadomości:

W dniu 19 listopada 2018 roku w Brukseli została podpisana Umowa między Rzeczpospolitą Polską a Królestwem Danii w sprawie rozgraniczenia obszarów morskich na Morzu Bałtyckim, w następującym brzmieniu:

Po zaznajomieniu się z powyższą Umową, w imieniu Rzeczypospolitej Polskiej oświadczam, że:

- została ona uznana za słuszną zarówno w całości, jak i każde z postanowień w niej zawartych,
- jest przyjęta, ratyfikowana i potwierdzona,
- będzie niezmiennie zachowywana.

Na dowód czego wydany został Akt niniejszy, opatrzony pieczęcią Rzeczypospolitej Polskiej.

Dano w Warszawie dnia

PREZYDENT
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Andrzej Duda

PREZES RADY MINISTRÓW

Mateusz Morawiecki

U S T A W A

z dnia

**o ratyfikacji Umowy między Rzeczpospolitą Polską a Królestwem Danii w sprawie
rozgraniczenia obszarów morskich na Morzu Bałtyckim, podpisanej w Brukseli
dnia 19 listopada 2018 r.**

Art. 1. Wyraża się zgodę na dokonanie przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej ratyfikacji Umowy między Rzeczpospolitą Polską a Królestwem Danii w sprawie rozgraniczenia obszarów morskich na Morzu Bałtyckim, podpisanej w Brukseli dnia 19 listopada 2018 r.

Art. 2. Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

UZASADNIENIE

I. Informacja wstępna

„Szara strefa” to znajdujący się na południe od Bornholmu obszar morski, wobec którego roszczenia wysuwają zarówno Polska, jak i Dania, z czego oba państwa uznają ten obszar za swoją wyłączną strefę ekonomiczną (dalej też jako: „WSE”).

Północną krawędź „szarej strefy” wyznacza roszczenie polskie (w pełni ukształtowane w 1978 r.; więcej informacji w tym zakresie: pkt IV uzasadnienia), zgodnie z którym polska wyłączna strefa ekonomiczna przebiega w odległości 12 mil morskich na południe od Bornholmu (oznacza to, że zgodnie z polskim roszczeniem Danii nie przysługuje w ogóle wyłączna strefa ekonomiczna wokół wyspy).

Z kolei południową krawędź „szarej strefy” wyznacza roszczenie duńskie (obecnie wyrażone w stosownych duńskich rozporządzeniach nr 584 z 1996 r. oraz nr 613 z 2002 r.), ustanawiające jej wyłączną strefę ekonomiczną (i szelf kontynentalny). Zostało ono przeprowadzone zgodnie z linią mediany (tj. linią równych odległości między polskim a duńskim wybrzeżem; oznacza to zarazem, że przyjęcie linii mediany jako docelowej linii delimitacyjnej powodowałoby, że cała „szara strefa” znajdzie się w jurysdykcji duńskiej). W rezultacie powstał obszar nakładających się na siebie praw suwerennych i jurysdykcji Polski oraz Danii, o powierzchni ok. 3600 km².

Z punktu widzenia prawa krajowego (art. 14 i n. ustawy z dnia 21 marca 1991 r. o obszarach morskich i administracji [Dz.U. z 2017 r. poz. 2205, z późn. zm]; dalej: „ustawa o obszarach morskich”) oraz międzynarodowego „szara strefa” stanowi wyłączną strefę ekonomiczną, tj. obszar morski, na którym państwo sprawuje określone prawa suwerenne oraz jurysdykcję zgodnie z prawem międzynarodowym wyrażonym w tym zakresie w szczególności w Konwencji Narodów Zjednoczonych o prawie morza, sporządzonej w Montego Bay dnia 10 grudnia 1982 r. (Dz. U. z 2002 r. poz. 543; dalej: „UNCLOS” lub „Konwencja o prawie morza”). Podkreślić więc należy, że wyłączna strefa ekonomiczna nie stanowi części terytorium państwa, natomiast, z punktu widzenia polskiego ustawodawstwa, stanowi część obszaru morskiego Rzeczypospolitej Polskiej (art. 2 ustawy o obszarach morskich).

Bilateralne konsultacje w sprawie „szarej strefy” toczyły się, z różną częstotliwością, od końca lat 70. XX w. W grudniu 2017 r. obydwie państwa zdecydowały się wznowić

rozmowy na temat „szarej strefy”. Po serii spotkań na szczeblu polityczno-prawnym i technicznym w dniach 16 i 17.10.2018 r. strony ostatecznie uzgodniły akceptowalny podział „szarej strefy”, zgodnie z którym Polsce ma przypaść ok. 715 km² (20%) spornego obszaru.

Umowa została podpisana w Brukseli dnia 19 listopada 2018 r. Umowę ze strony Polski podpisał Pan Jacek Czaputowicz, Minister Spraw Zagranicznych.

II. Potrzeba i cel zawarcia Umowy

Wskutek nakładających się na siebie roszczeń Polski i Danii „szara strefa” jest obszarem o nierozstrzygniętym statusie prawnym. Z jednej strony, zgodnie z prawodawstwem polskim, obszar ten podlega polskiej jurysdykcji, z drugiej strony, według prawa duńskiego, podlega on jurysdykcji duńskiej.

Ponadto zgodnie z art. 74 ust. 3 i art. 83 ust. 3 UNCLOS Polska (podobnie jak Dania) powinna powstrzymać się od działań, które „przesądzałyby lub utrudniały” osiągnięcie finalnego porozumienia ws. delimitacji spornego obszaru. Wyklucza to możliwość podejmowania przez Polskę jednostronnych (tj. bez uzgodnienia ze stroną duńską) działań w zakresie wykorzystania tego obszaru dla interesów państwa, co ma szczególne znaczenie w kontekście polskich projektów infrastrukturalnych (przede wszystkim Baltic Pipe), które mogą przechodzić przez ten obszar.

Zakończenie niepewności prawnej w „szarej strefie” pozwoli Polsce na pełne korzystanie ze swoich, wynikających z prawa międzynarodowego, uprawnień na pozostającym po jej stronie linii delimitacyjnej obszarze morskim. Należą do nich w szczególności: (a) suwerenne prawo do badania, eksploatacji i ochrony zasobów naturalnych; (b) jurysdykcja w odniesieniu do budowania i wykorzystania sztucznych wysp, instalacji i konstrukcji, do badań naukowych morza, a także do ochrony i zachowania środowiska morskiego; (c) inne prawa i obowiązki wyrażone w Konwencji o prawie morza, w tym te związane z układaniem podmorskich kabli i rurociągów (art. 56 i art. 79 Konwencji o prawie morza).

Umowa zakończy trwający przeszło 40 lat polsko-duński spór, co przełoży się na zacieśnienie dobrosąsiedzkich relacji z Danią oraz przyniesie pewność prawną w regionie, niezbędną dla podejmowania przez Polskę, dozwolonej prawem międzynarodowym, działalności na swoich obszarach morskich.

III. Skutki społeczne, gospodarcze, finansowe, polityczne i prawne związane z zawarciem Umowy

Skutki prawne, społeczne oraz gospodarcze

Formalnie rzecz biorąc, Umowa doprowadzi do zmniejszenia powierzchni polskiej wyłącznej strefy ekonomicznej (aczkolwiek, jak wskazano powyżej, z uwagi na sporny charakter „szarej strefy” Polska nie mogła wykonywać w niej pełni uprawnień przysługujących państwu nadbrzeżnemu w jego wyłącznej strefie ekonomicznej i szelfie kontynentalnym). Tym samym Polska przestanie mieć prawną i faktyczną możliwość wykonywania – wynikających z UNCLOS oraz ustawy o obszarach morskich i wskazanych powyżej – praw suwerennych i jurysdykcji na tej części „szarej strefy”, która po wejściu Umowy w życie stanie się duńską wyłączną strefą ekonomiczną.

Z drugiej strony w części „szarej strefy”, która pozostanie w polskiej wyłącznej strefie ekonomicznej, Polska będzie mogła swobodnie i w pełni korzystać z ww. suwerennych praw. W tym też zakresie korzystanie przez Polskę ze swoich uprawnień nie będzie niosło żadnych problemów prawno-politycznych. Mimo więc, że zakres przestrzenny polskiej wyłącznej strefy ekonomicznej będzie mniejszy, zwiększy się pewność i przewidywalność prawna związana z możliwością korzystania z niego przez Polskę i polskie podmioty.

Warto podkreślić, że zgodnie z Konwencją o prawie morza oraz współczesnym orzecznictwem międzynarodowym linia mediany jest klasycznym punktem wyjścia dla delimitacji obszarów morskich, a jej modyfikacja wymaga udowodnienia istnienia szczególnych okoliczności. Potwierdza to również, dominująca na Morzu Bałtyckim, praktyka delimitowania obszarów morskich właśnie w oparciu o linię mediany. Jednak Polsce udało się doprowadzić do istotnej korekty tej linii na jej korzyść, zwłaszcza z uwagi na znacznie dłuższe wybrzeże generujące uprawnienia Polski do ustanowienia swojego obszaru morskiego w „szarej strefie”.

Wreszcie, z uwagi na wspomniane powyżej powiązanie między procesem delimitacji „szarej strefy” a projektem Baltic Pipe, można wskazać, że rozwiązanie problemu delimitacji może przyczynić się do terminowego prowadzenia projektu Baltic Pipe, a więc będzie miało w tym zakresie pośrednie, pozytywne skutki dla bezpieczeństwa energetycznego państwa.

Skutki finansowe

Nie przewiduje się bezpośrednich skutków finansowych związanych z zawarciem Umowy.

Skutki polityczne

Umowa rozwiąże trwający od lat 70. XX wieku spór z Danią, co powinno się przełożyć na dalsze polepszenie dwustronnych relacji. Rozwiązanie sporu w drodze negocjacji i w zgodzie z obowiązującym prawem międzynarodowym wskazuje na przywiązanie obydwu państw do zasady pokojowego rozwiązywania sporów, jak również poparcie dla porządku międzynarodowego opartego na poszanowaniu prawa międzynarodowego.

Ponadto obszar polsko-duński jest ostatnim obszarem morskim Polski, w zakresie którego nie zawarto wiążącej umowy międzynarodowej. Po związaniu się Umową całość zewnętrznego przebiegu polskiej wyłącznej strefy ekonomicznej będzie określona w wiążących prawnie umowach międzynarodowych.

IV. Różnice między dotychczasowym i projektowanym stanem prawnym

Obecnie zewnętrzna granica wyłącznej strefy ekonomicznej Polski jest uregulowana rozporządzeniem z dnia 26 maja 1978 r. w sprawie określenia zewnętrznej granicy polskiej strefy rybołówstwa morskiego (Dz. U. poz. 57), które zostało wydane na mocy ustawy z dnia 17 grudnia 1977 r. o polskiej strefie rybołówstwa morskiego (Dz. U. poz. 163). Z kolei art. 67 ust. 2 ustawy o obszarach morskich stanowi, że: „Do czasu zawarcia umowy o rozgraniczeniu obszarów morskich między Rzeczpospolitą Polską a Królestwem Danii pozostaje w mocy art. 2 ust. 3 i ust. 4 ustawy z dnia 17 grudnia 1977 r. o polskiej strefie rybołówstwa morskiego, z tym że przez pojęcie polskiej strefy rybołówstwa morskiego rozumie się polską wyłączną strefę ekonomiczną”.

Projektowany stan prawny jest określony w Umowie, która przewiduje precyzyjne współrzędne geograficzne określające zewnętrzny przebieg polskiej WSE. Tym samym zewnętrzna granica polskiej wyłącznej strefy ekonomicznej określona będzie w całym swoim przebiegu zgodnie z art. 16 ust. 1 ustawy o obszarach morskich.

W rezultacie wejście w życie Umowy będzie wiązało się z realizacją hipotezy określonej we wspomnianym art. 67 ust. 2 ustawy o obszarach morskich oraz, w konsekwencji, z utratą mocy art. 2 ust. 3 i ust. 4 ustawy z dnia 17 grudnia 1977 r., które stanowiły podstawę prawną dla wydania rozporządzenia z dnia 26 maja 1978 r.

Wobec powyższego art. 67 ust. 2 ustawy o obszarach morskich RP powinien zostać uchylony, a ustawa z 1977 r. oraz wydane na jej podstawie rozporządzenie z 1978 r. utracą moc. Pośrednio zmiana zakresu przestrzennego polskich obszarów morskich może wpływać na geograficzny zakres obowiązywania innych aktów prawa polskiego, które odnoszą się do polskiej wyłącznej strefie ekonomicznej.

V. Podmioty prawa krajowego, których dotyczy Umowa

Umowa wpłynie na zakres terytorialny obszaru morskiego, na którym Polska sprawuje określone w prawie międzynarodowym prawa suwerenne i jurysdykcję. Podmioty zamierzające podejmować działania na obszarze morskim, który w wyniku delimitacji będzie stanowić duńską wyłączną strefę ekonomiczną i szelf kontynentalny, będą musiały stosować się do obowiązujących przepisów prawa duńskiego w tych strefach.

VI. Sposób, w jaki Umowa dotyczy spraw uregulowanych w prawie wewnętrznym

Jak zostało wskazane powyżej, kwestia zewnętrznej granicy wyłącznej strefy ekonomicznej jest uregulowana w: ustawie o obszarach morskich, ustawie o polskiej strefie rybołówstwa morskiego oraz rozporządzeniu w sprawie określenia zewnętrznej granicy polskiej strefy rybołówstwa morskiego. Zmiana przebiegu zewnętrznej granicy polskiej wyłącznej strefy ekonomicznej wpłynie również na zakres terytorialny obowiązywania wszystkich aktów prawnych, które odnoszą się do polskiej wyłącznej strefy ekonomicznej bądź – szerzej – polskiego obszaru morskiego.

VII. Środki prawne, jakie powinny zostać przyjęte w celu wykonania Umowy

Jak wskazano powyżej, wejście w życie Umowy spowoduje konieczność uchylecia ustawy z dnia 17 grudnia 1977 r. o polskiej strefie rybołówstwa morskiego, rozporządzenia z dnia 26 maja 1978 r. w sprawie określenia zewnętrznej granicy polskiej strefy rybołówstwa morskiego oraz art. 67 ust. 2 ustawy o obszarach morskich RP.

VIII. Tryb związania Rzeczypospolitej Polskiej Umową

Umowa ma rangę umowy międzypaństwowej i podlega przyjęciu zgodnie z prawem obydwu stron. Umowa spowoduje zmianę przebiegu zewnętrznej granicy polskiej wyłącznej strefy ekonomicznej (zmniejszając obszar morski Polski). Z uwagi na fakt, że jest to obszar, na którym Polska sprawuje prawa suwerenne i jurysdykcję, określone w ustawie o obszarach morskich, a także z uwagi na fakt, że zakres przestrzenny

polskiej wyłącznej strefy ekonomicznej został określony na podstawie wskazanej ustawy, Umowa spełnia przesłanki określone w art. 89 ust. 1 pkt 5 Konstytucji RP.

W związku z tym oraz zgodnie z art. 12 ust. 2 ustawy z dnia 14 kwietnia 2000 r. o umowach międzynarodowych (Dz. U. poz. 443, z późn. zm.) związanie postanowieniami przedmiotowej umowy powinno nastąpić w trybie ratyfikacji za uprzednią zgodą wyrażoną w ustawie.

**Umowa między Rzeczpospolitą Polską a Królestwem Danii
w sprawie rozgraniczenia obszarów morskich na Morzu Bałtyckim**

Rzeczpospolita Polska i Królestwo Danii,

zwane dalej „Stronami”,

kierując się pragnieniem pogłębienia i dalszego polepszania dobrosąsiedzkich i sojuszniczych stosunków,

jak również pragnąc rozstrzygnąć w umowie międzynarodowej, zgodnie z artykułem 74 ustęp 1 oraz artykułem 83 ustęp 1 Konwencji Narodów Zjednoczonych o prawie morza z 10 grudnia 1982 roku, a także uwzględniając istotne w tym zakresie orzecznictwo sądów międzynarodowych, sprawę delimitacji obszaru, w którym nakładają się na siebie roszczenia Stron,

uzgodniły, co następuje:

Artykuł 1

Granica między wyłącznymi strefami ekonomicznymi i szelfami kontynentalnymi Stron przebiega po liniach prostych (liniach geodezyjnych) łączących następujące punkty:

1	54°32'08.19"N	14°38'08.28"E
2	54°36'51.00"N	14°41'25.00"E
3	54°35'34.00"N	14°47'58.00"E
4	54°34'40.00"N	14°54'05.00"E
5	54°34'00.00"N	15°00'58.00"E
6	54°34'00.00"N	15°07'02.00"E
7	54°34'28.00"N	15°13'37.00"E
8	54°35'20.00"N	15°18'52.00"E
9	54°37'20.00"N	15°29'01.00"E
10	54°39'06.00"N	15°34'23.00"E

11	54°41'54.00"N	15°42'27.00"E
12	54°44'33.00"N	15°46'03.00"E
13	54°47'09.00"N	15°49'11.00"E
14	54°51'57.00"N	15°54'41.00"E
15	54°54'11.00"N	15°55'49.00"E
16	54°56'52.00"N	15°57'27.00"E
17	54°59'51.00"N	15°58'42.00"E
18	55°03'11.00"N	15°59'27.00"E
19	55°07'15.00"N	15°59'34.00"E
20	55°10'01.00"N	15°59'50.00"E
21	55°12'28.00"N	16°00'50.00"E
22	55°15'06.10"N	16°01'30.00"E
23	55°21'13.64"N	16°30'38.17"E.

Szerokość i długość zamieszczonych powyżej punktów jest określona zgodnie z Europejskim Ziemiem Systemem Odniesienia 1989 (ETRS89).

Artykuł 2

Jeżeli zostanie ustalone, że złoża zasobów mineralnych na dnie lub w podziemiu morskim rozciąga się po obydwu stronach granicy w taki sposób, że złoża jednej ze Stron jest w całości lub części możliwe do eksploatacji z morskiego obszaru drugiej Strony, Strony są zobowiązane do podjęcia konsultacji i dołożenia starań w celu osiągnięcia porozumienia dotyczącego eksploatacji przedmiotowego złoża.

Artykuł 3

Granica określona w Artykule 1 została oznaczona na mapie w skali 1:850 000 załączonej do niniejszej Umowy.

Artykuł 4

Umowa niniejsza wejdzie w życie 30 dnia po dacie otrzymania ostatniej z pisemnych notyfikacji, w których Strony informują się wzajemnie o zakończeniu wewnętrznych procedur niezbędnych do wejścia w życie niniejszej Umowy.

SPORZĄDZONO w Brukseli dnia 19 listopada 2018 roku w dwóch egzemplarzach, każdy w językach polskim, duńskim i angielskim, przy czym wszystkie teksty mają jednakową moc. W przypadku rozbieżności interpretacyjnych, tekst w języku angielskim ma charakter rozstrzygający.

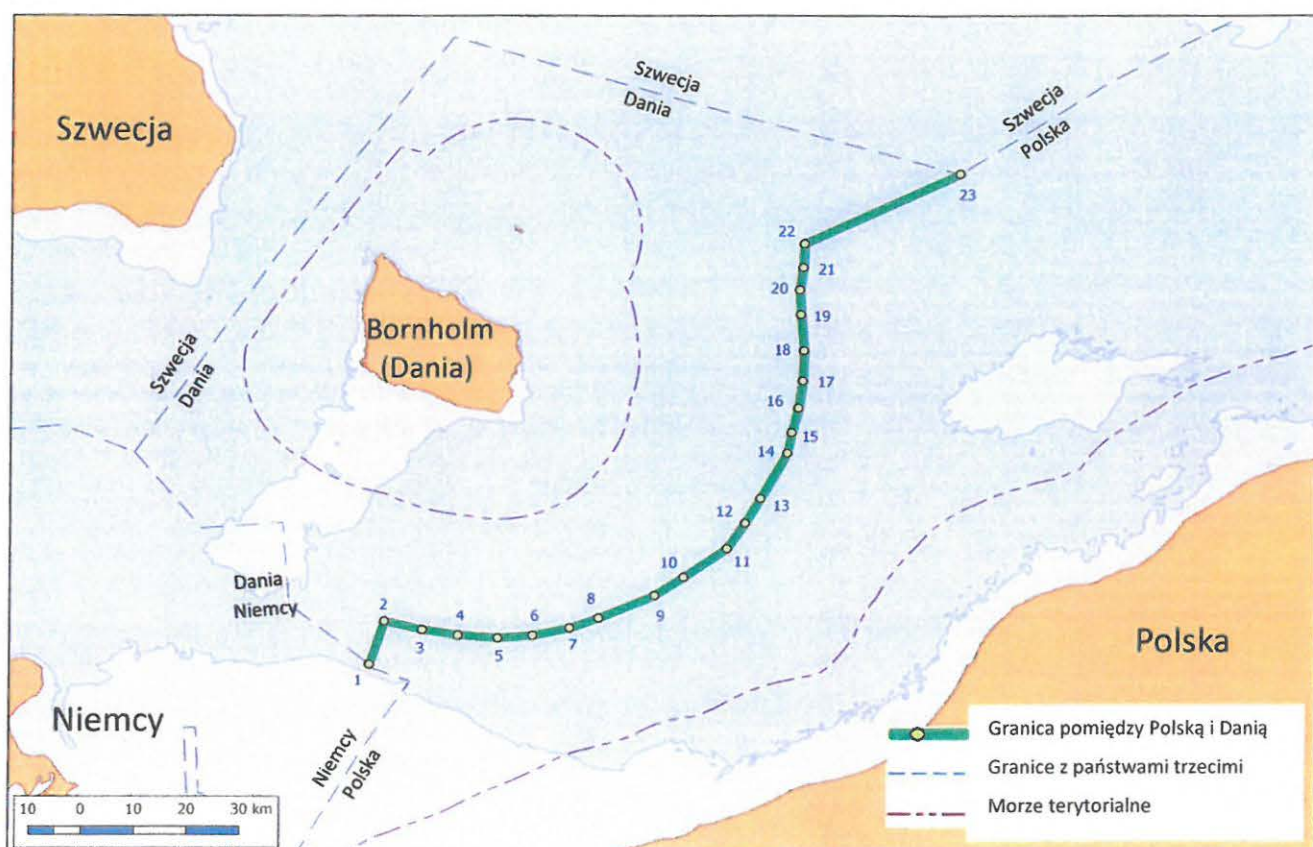
**W imieniu
Rzeczypospolitej Polskiej**

**W imieniu
Królestwa Danii**

Załącznik do Umowy między Rzeczpospolitą Polską a Królestwem Danii w sprawie rozgraniczenia obszarów morskich na Morzu Bałtyckim, podpisanej w Brukseli dnia 19 listopada 2018 roku

Warszawa, 6 grudnia 2018 r.

Minister
Spraw Zagranicznych

DPUE.920.1566.2018 / 3/kr

Opinia

o zgodności z prawem Unii Europejskiej *Umowy między Rzeczypospolitą Polską a Królestwem Danii w sprawie rozgraniczenia obszarów morskich na Morzu Bałtyckim* oraz projektu ustawy *o ratyfikacji Umowy między Rzeczypospolitą Polską a Królestwem Danii w sprawie rozgraniczenia obszarów morskich na Morzu Bałtyckim podpisanej w Brukseli dnia 19 listopada 2018 roku*, wyrażona przez ministra właściwego do spraw członkostwa Rzeczypospolitej Polskiej w Unii Europejskiej

Umowa nie jest sprzeczna z prawem Unii Europejskiej.

Projekt ustawy o ratyfikacji jest zgodny z prawem Unii Europejskiej.

z up. Ministra Spraw Zagranicznych
Piotr Wawrzyk
Podsekretarz Stanu